

Avskjutningsrapportering

Södermanland

Tillförlitlig avskjutningsstatistik, som är jämförbar över tid, är en av grundstenarna i en faktabaserad viltförvaltning. Ett stort tack riktas till er som bidragit genom att skicka in uppgifter om fällt vilt.

Foto: Michael Andersson

Avskjutningsrapport: 1 juli 2023 - 30 juni 2024

Jägaren lämnar sina skottlistor till den i jaktlaget som ansvarar för rapporteringen, vilken i sin tur sammanställer alltihop och gör en enda rapport för hela jaktlaget. Möjlighet finns också för jaktlagets medlemmar att använda en app kopplad till Viltdata. Varje jaktlag i Viltdata har en unik jaktlagsnyckel för ändamålet.

För mer information och statistik, se www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet har sammanställt avskjutningsstatistik sedan 1939.

Jägarkårens rapportering gör det möjligt att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, den är ett viktigt underlag i den lokala och regionala viltförvaltningen.

Inrapporterade uppgifter för enskilda områden särredovisas inte – de utgör endast underlag för skattning av avskjutningen och en beräkning av viltstammarnas utveckling på jaktvårdskrets- och länsnivå.

På www.viltdata.se finns all avskjutningsstatistik samlad där intresserade kan se och hämta önskade uppgifter.

Södermanland

För att stärka kvaliteten på statistiken strävar Jägareförbundet efter ökad rapporteringsvilja och därmed bättre täckningsgrad. Rapporteringen för jaktåret 2023/2024 har varit något lägre jämfört med föregående år. Antalet jägare och jaktlag som rapporterar måste bli större så påminn varandra om vikten av att rapportera **allt skjutet vilt**.

Det finns flera syften att rapportera in sin avskjutning. Viltövervakning ger en möjlighet att följa viltstammarnas tillstånd och utveckling, och kan därmed ge en fingervisning om hur man kan anpassa sin förvaltning under nästkommande år. Något som också blir allt viktigare är att vi som jägare kan visa på jaktens långsiktiga hållbarhet. **Att rapportera sin avskjutning är att ta ansvar för sin jakt.**

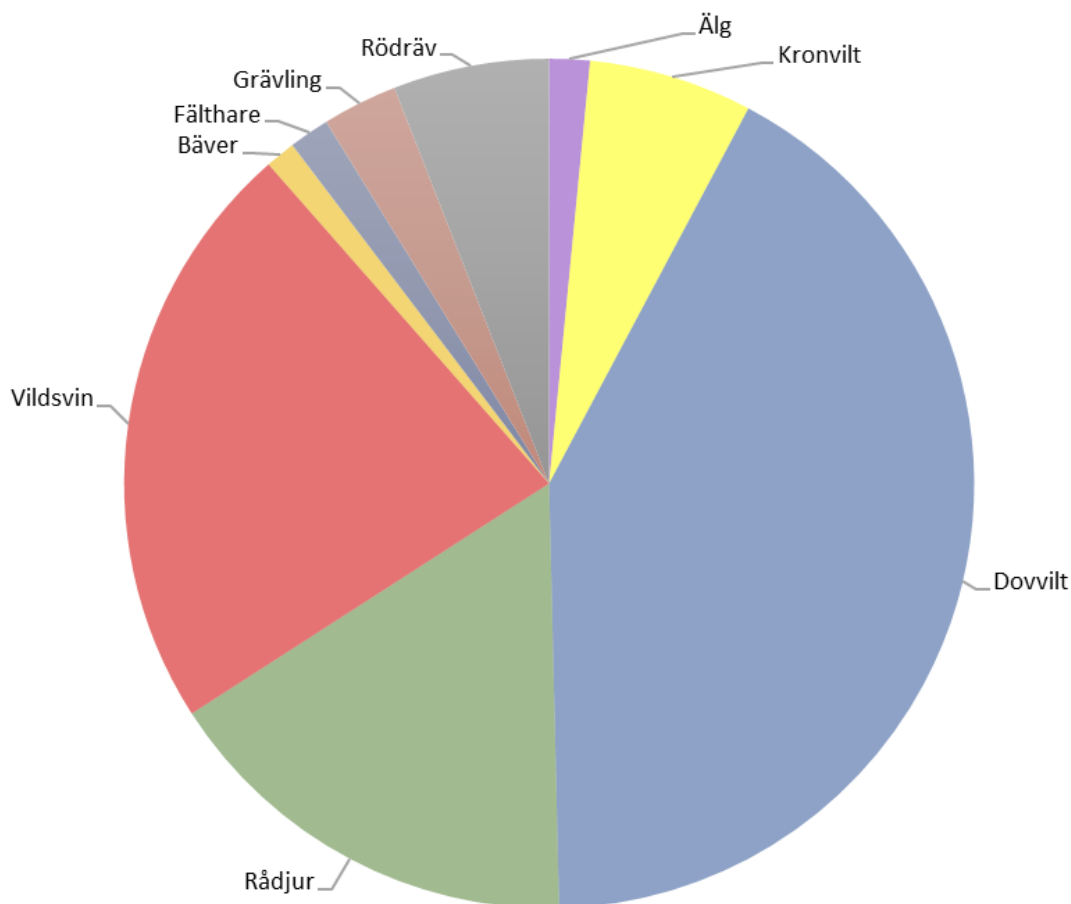
Art	Avskjutning	95 % trolighetsintervall	Antal jämfört med 2022/2023
Klövilt			
Dovhjort	12205	(11055 - 13595)	-294
Kronhjort	1747		-20
Rådjur	4708	(4332 - 5147)	-55
Vildsvin	6563	(6026 - 7185)	-606
Älg	443		-188
Stora rovdjur			
Varg	5 (L)		+5
Övriga däggdjur			
Bäver	330	(258 - 421)	+39
Fälthare	443	(362 - 559)	+10
Gråsäl	222		+93
Grävling	822	(691 - 995)	-174
Iller	5	(1 - 18)	-7
Rödräv	1706	(1496 - 1951)	-94
Skogshare	12	(6 - 28)	-1
Skogsmård	87	(59 - 137)	+7
Fåglar			
Bläsand	17	(10 - 93)	+6
Fasan	1496	(953 - 6926)	+574
Fiskmås	43	(33 - 115)	+30
Grågås	800	(527 - 1318)	+29
Gråtrut	6	(6 - 50)	+4
Gräsand	23548	(14418 - 47359)	-5945
Kaja	1736	(1302 - 2693)	+599
Kanadagås	138	(73 - 274)	-11
Knipa	186	(108 - 417)	-105
Kricka	180	(123 - 362)	-31
Kråka	832	(590 - 1294)	-44
Morkulla	8	(7 - 29)	+7
Nötskrika	54	(22 - 143)	-17
Ringduva	1000	(622 - 1736)	-130
Skata	310	(219 - 472)	+64
Storskrake	15	(10 - 49)	-5
Tjäder	9	(5 - 17)	+1
Vigg	26	(15 - 141)	-13

Jaktens mångfald inom Södermanland

I Södermanland fås årligen en stor mängd olika viltarter. Antalet fålda av respektive art varierar mycket och beror på olika faktorer där populationernas storlek är den viktigaste faktorn. Det är emellertid lika viktigt att rapportera sin avskjutning oavsett om det inte fås något eller om det fås många eftersom all rapporterad areal ingår i det statistiska underlaget.

Avskjutningen har jämfört med flera andra län en stark övervikt mot klövvilt. Småviltet som jaktlig resurs kan i många fall nyttjas mer. När det kommer till arter förutom klövvilt är det framförallt rödräv och grävling som fås.

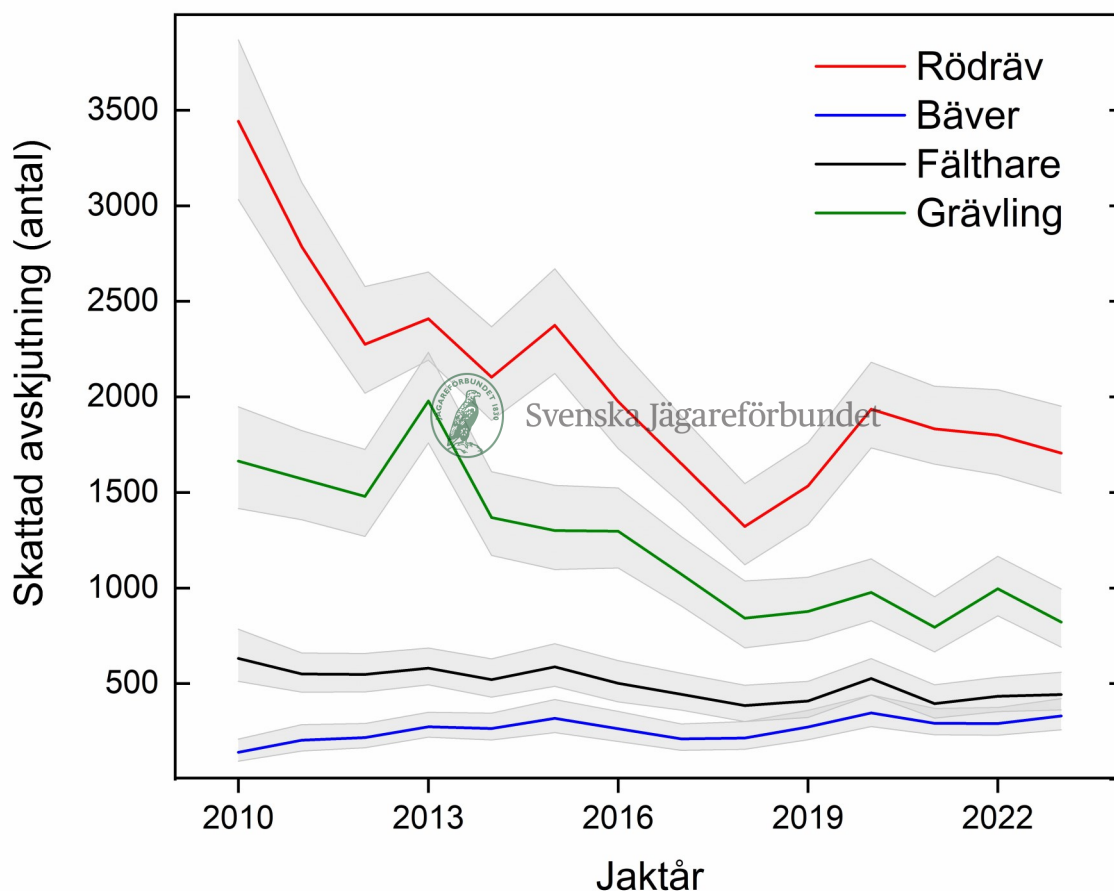
Småviltsavskjutning Södermanlands län

När det gäller småviltsavskjutningen följs avskjutningen och populationerna åt och svängningarna beror främst på klimat, födotillgång och predatorer. Likt senaste åren har vi fortsatt en relativt stabil småviltsavskjutning, med en svag nedgång i rödräv- och grävlingsavskjutningen. Under jaktåret 2023/2024 fälldes i genomsnitt 1,4 grävlingar och 2,9 rävar per 1000 ha över länet.

Trenden för avskjutningen på bäver och fälthare ligger fortsatt stabil. På samtliga småviltsarter är det tydligt att jaktformen inte utnyttjas i den utsträckning som finns möjligheter för.

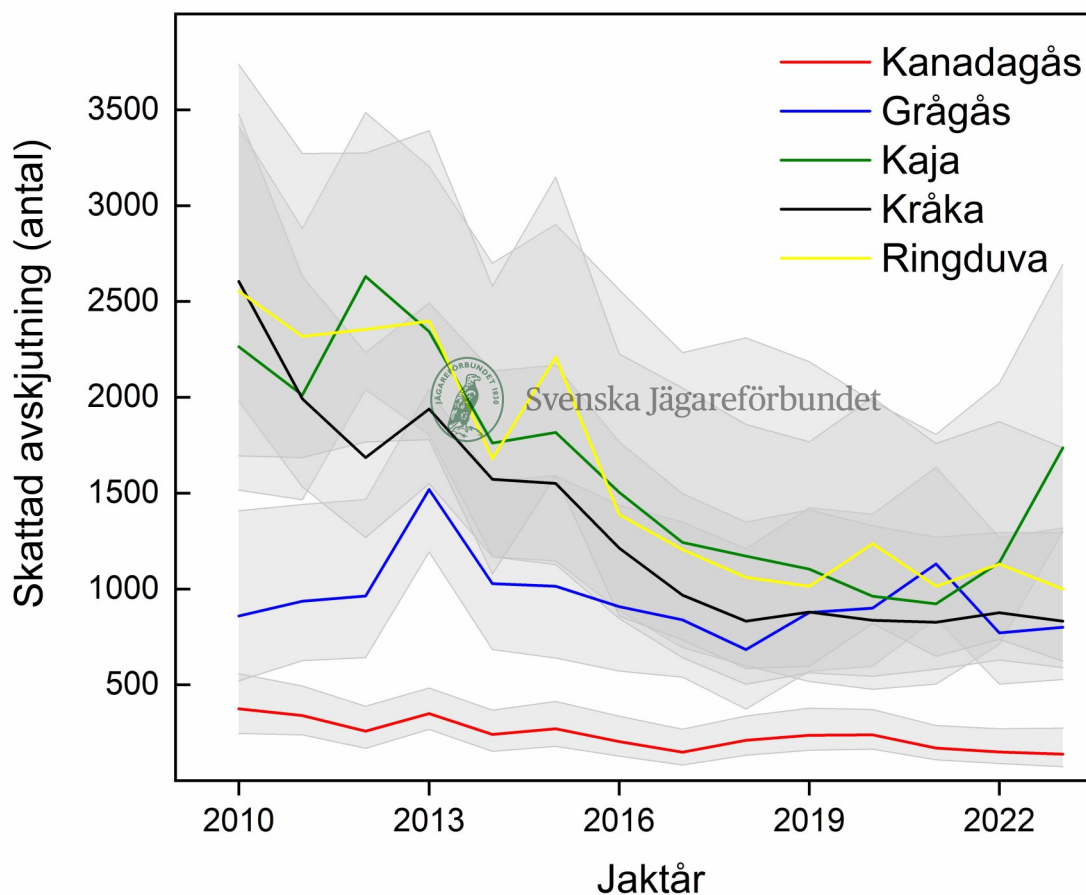
Foto: Tomas Jonsson

Avskjutning fåglar i Södermanlands län

Liksom småviltsavskjutningen är fågel en resurs som skulle kunna nyttjas i större utsträckning i länet. Avskjutningen ligger lågt med relativt stabilt för alla arter nedan uppräpnade arter, förutom kaja. Under förra jaktåret sköts och rapporterades betydligt fler kajor än året innan.

Det fälls årligen ett stort antal gräsänder och fasaner, varav majoriteten som fälls är utsatt fågel. I övrigt består avskjutningen av en stor mångfald av arter.

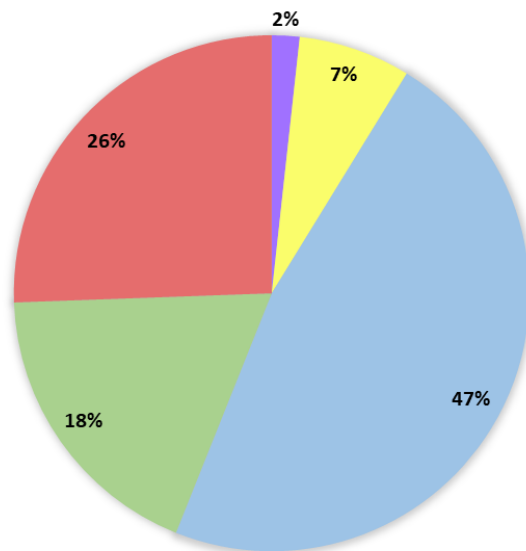

Avskjutning klövvilt i Södermanlands län

Den totala avskjutningen har under de senaste tre åren legat mellan 25 000 och 28 000 klövvilt.

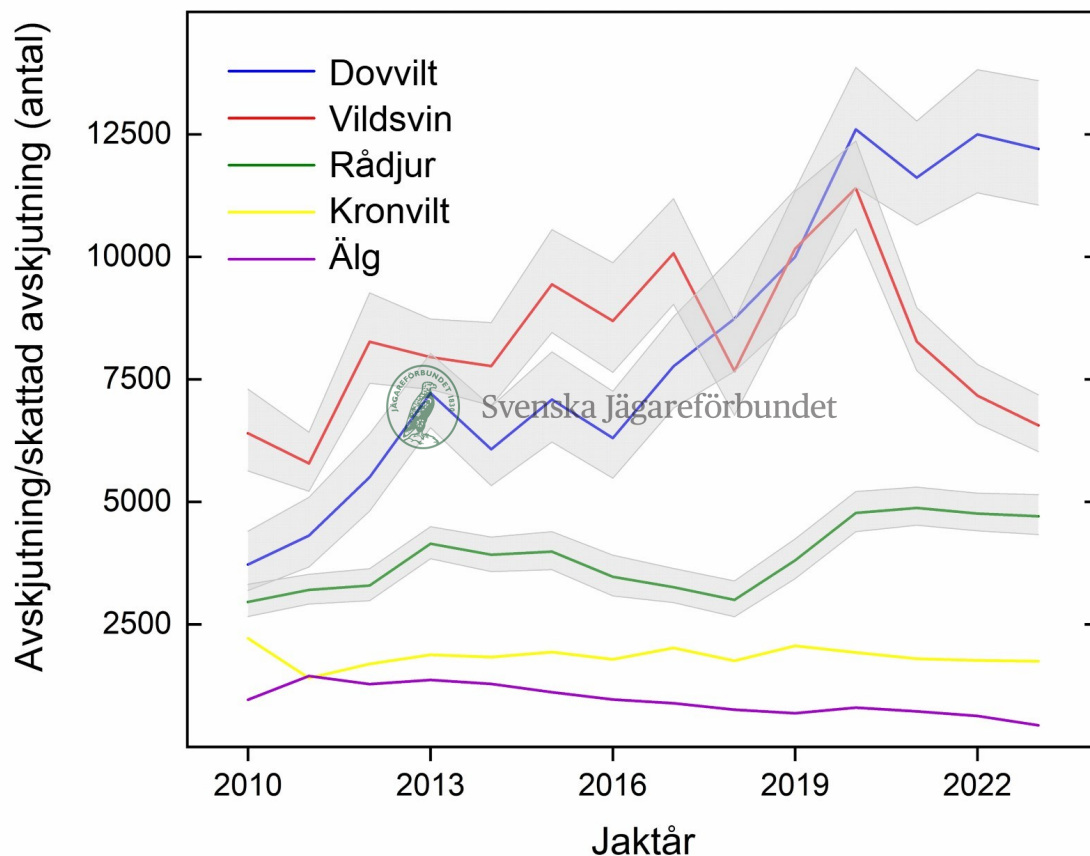
Sedan 2010 har älgavskjutningen antalsmässigt varit lägst i jämförelse med övrigt klövvilt, och förändringen blir mer om mer tydlig allteftersom antalet fällda älgar minskar. Även vildsvinsavskjutningen har minskat drastiskt de senaste tre åren.

För de övriga tre klövvilt som redovisas nedan har avskjutningen under de senaste åren legat på en relativt stabil nivå.

■ Älg ■ Kronvilt ■ Dovvilt ■ Rådjur ■ Vildsvin

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Källa: Svenska Jägareförbundet viltövervakning.

Avskjutning klövvilt i Södermanland och angränsande län

Det är stor variation i klövviltsavskjutningen mellan Södermanland och angränsande län. Inom Södermanlands gränser finns samtliga sex klövviltsarter, varav alla utom mufflon redovisas i denna rapport.

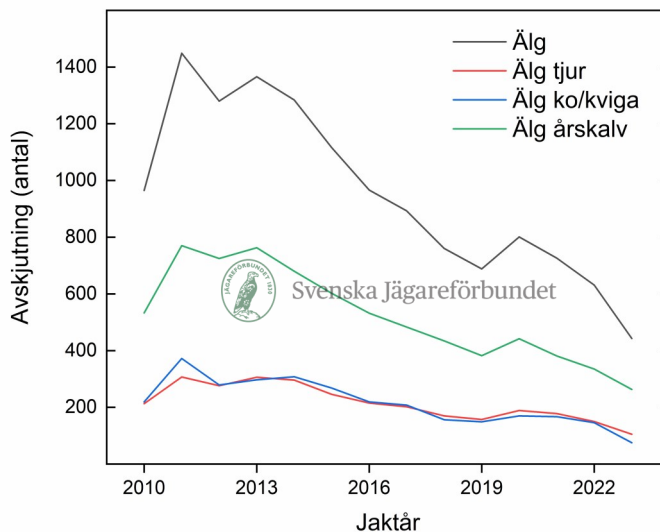
Karta över angränsande län och avskjutning per 1000 ha. Avskjutning av älg och kronvilt inte redovisat.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

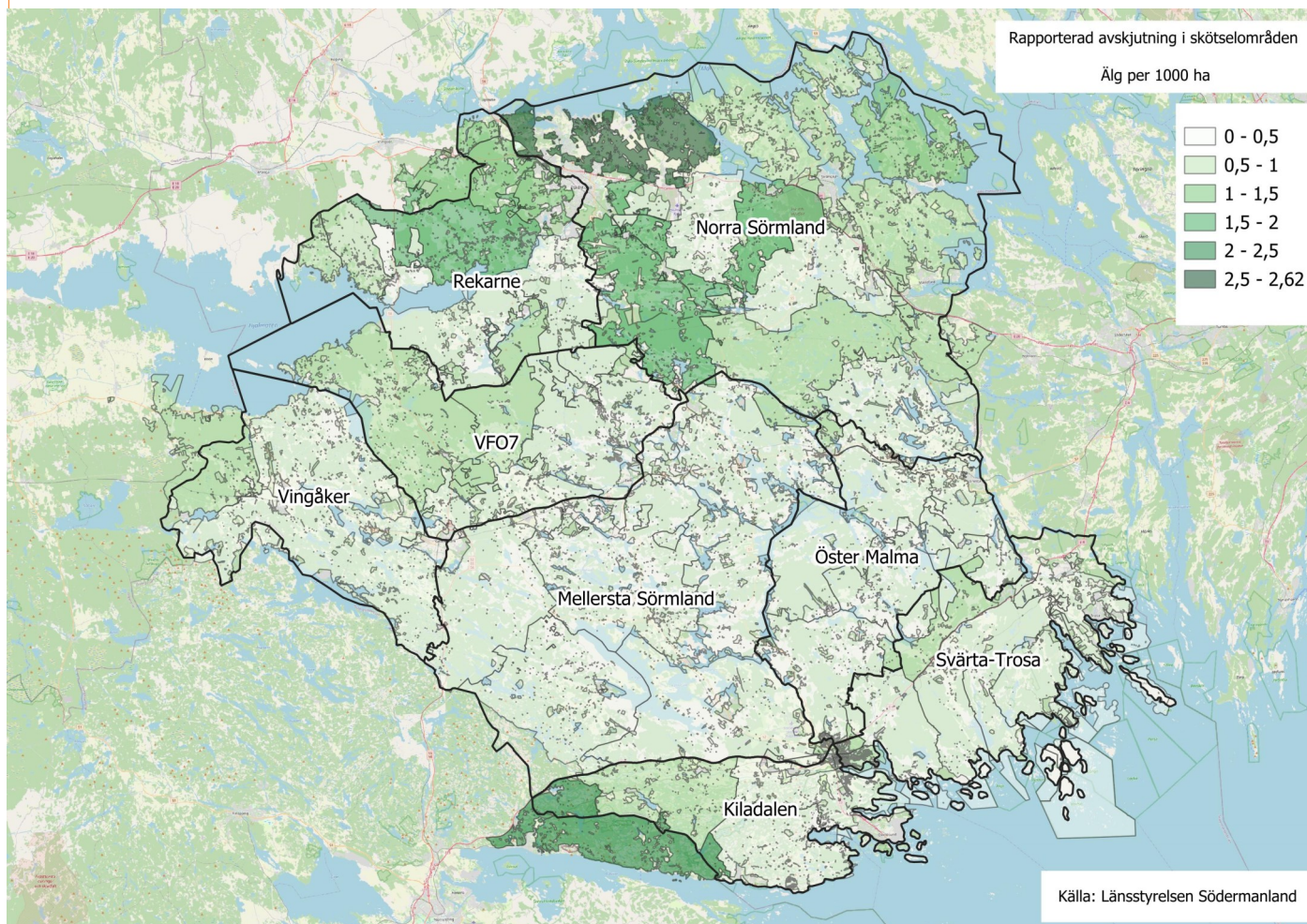
Avskjutning älg i Södermanland

Älgavskjutningen fortsätter minska och landade i år på 433 älgar. I stora delar av länet har man under de senaste åren valt att kraftigt dra i handbromsen för att minska avskjutningen och genom det börja bygga upp älgstammens numerär och kvalitet igen.

Till skillnad från avskjutningen kan man för första gången på många år se en svag uppgång om man ser till resultatet från älgobsen.

Källa: Länsstyrelsen Södermanland

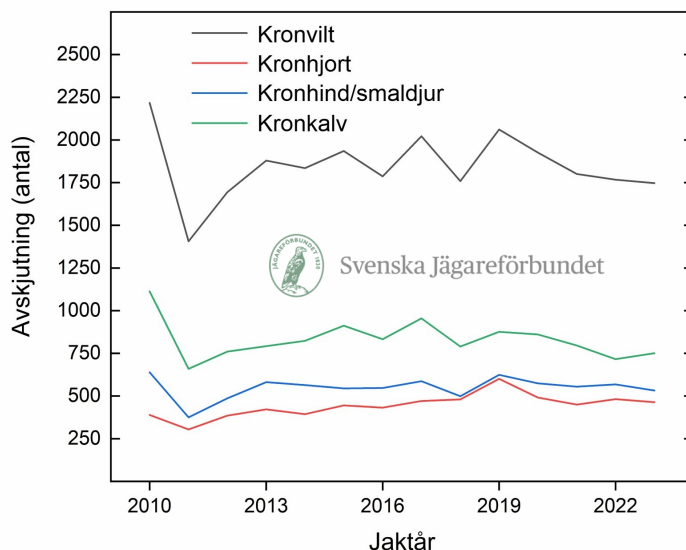

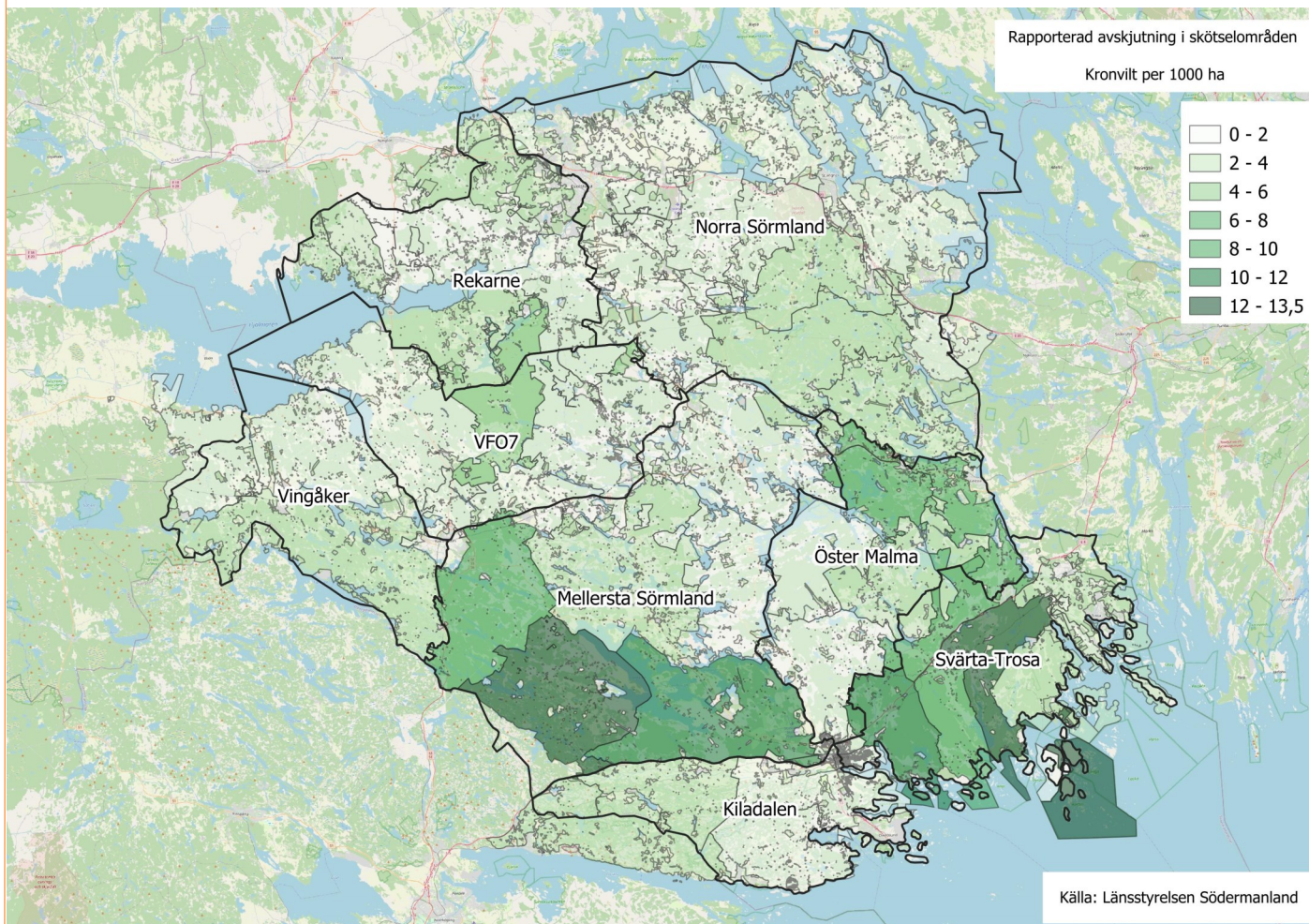
Avskjutning kronvilt i Södermanland

Avskjutningen ligger fortsatt konstant på runt 1800 djur. Under jaktåret 2023/2024 fälldes 1793 djur, fördelat på 474 hjortar, 543 hindar och 776 kalvar och måluppfyllnaden för länet låg på 82%. Fördelningen ser liknande ut jämfört med föregående jaktår, positivt är att andelen kalv i avskjutningen återigen gått upp några procent.

Som ses nedan är variationerna stora mellan olika delar av länet. Kronviltet är starkt flocklevande och spridningen sker långsamt, vilket ger den stora variationen i både täthet och avskjutning.

Källa: Länsstyrelsen Södermanland

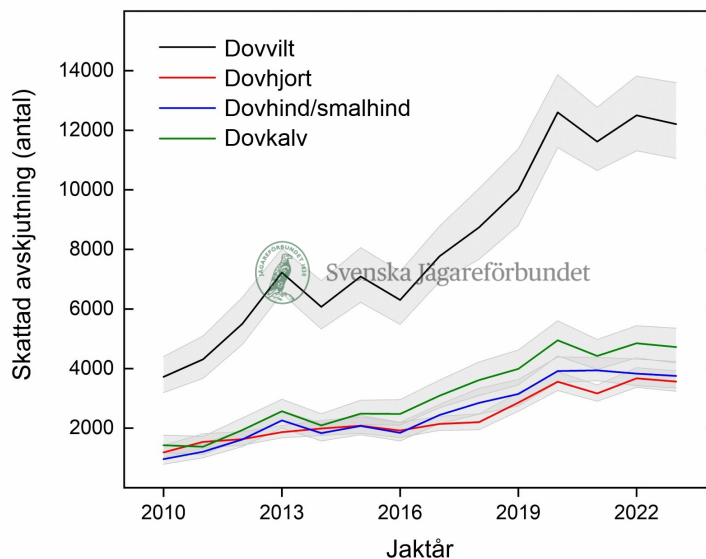

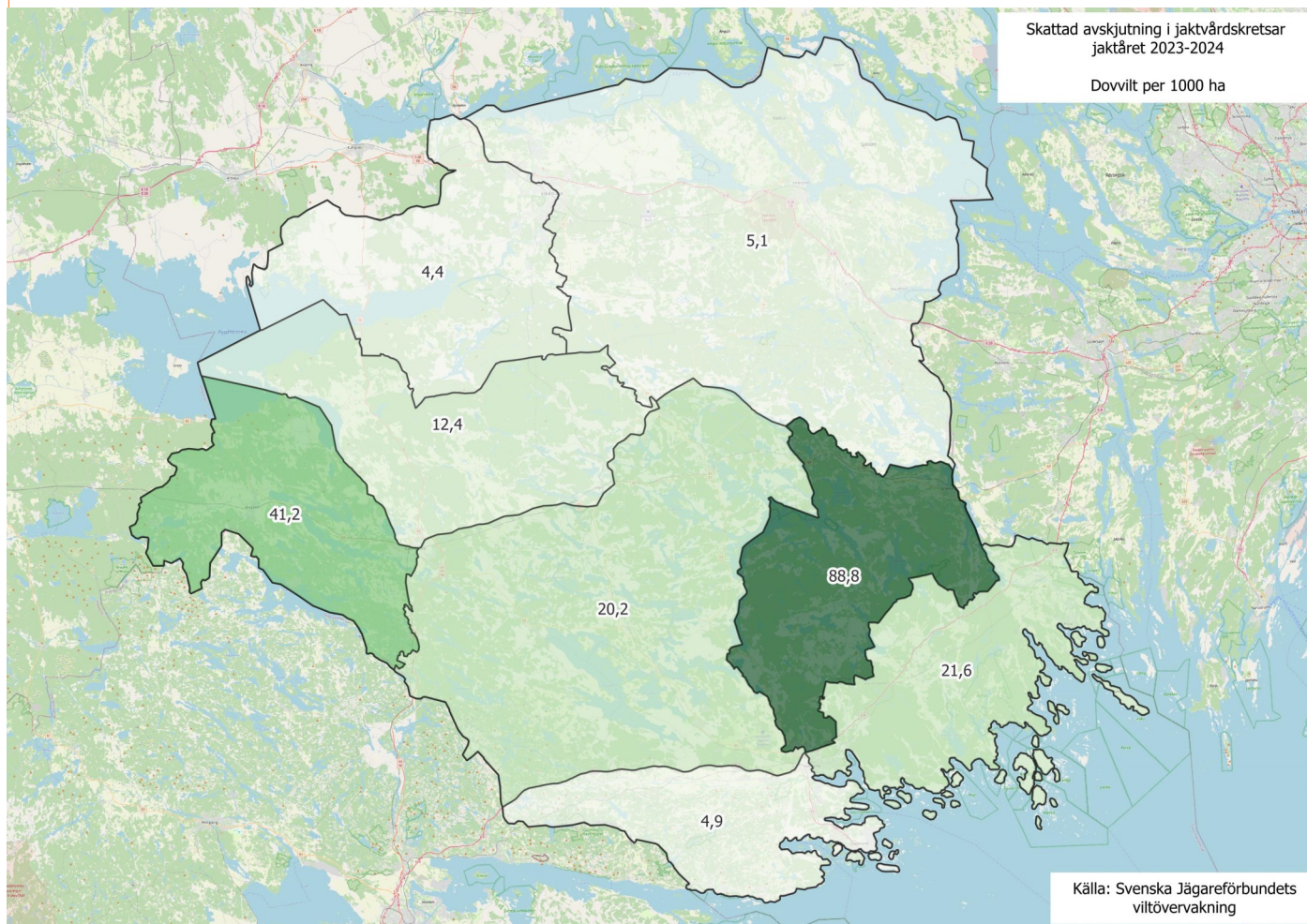
Avskjutning dovilt i Södermanland

Avskjutningen av dovilt har under de senaste åren stabiliserat sig något och ligger runt 12 000 djur. I tillägg kan även sägas att under jaktåret 2023/2024 rapporterades 551 dovilt som skjutits med stöd av länsstyrelsens skyddsjaktsbeslut, vilka inte ligger med i skattningen av den totala avskjutningen under ordinarie jakttid.

Som kan ses på kartan nedan är det tydligt att förekomsten och följaktligen även avskjutningen skiljer sig kraftigt mellan jaktvårdskretsarna. Dovviltet är starkt flocklevande och kan lokalt nå mycket höga tätheter samtidigt som den naturliga spridningen går mycket sakta.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

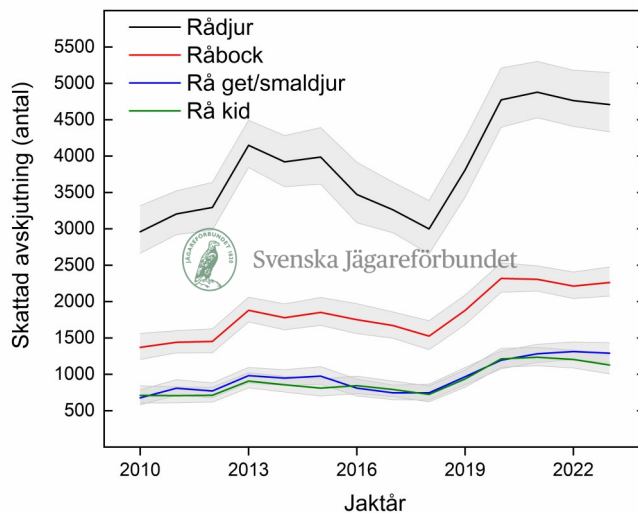
Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

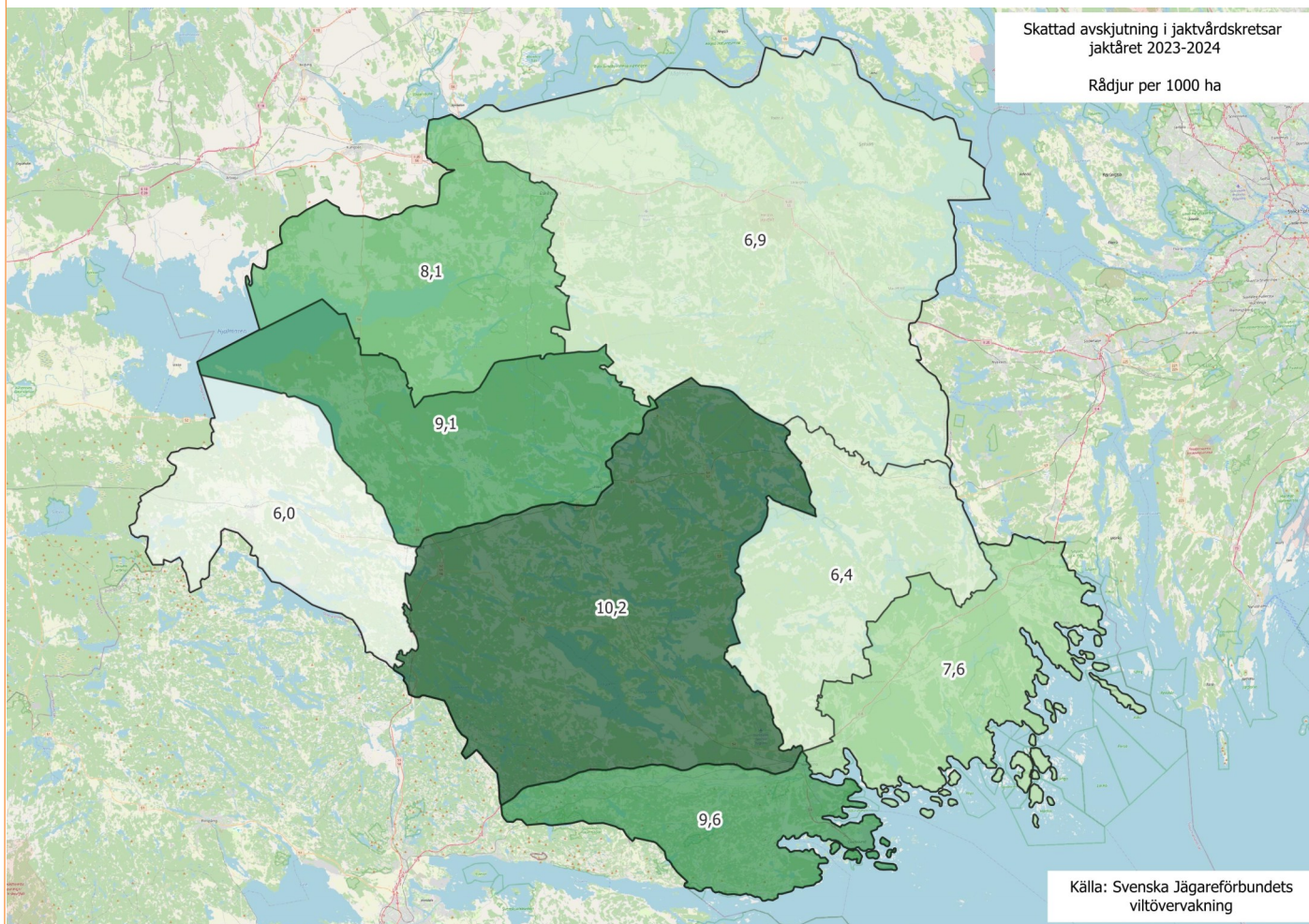
Avskjutning rådjur i Södermanland

Rådjursavskjutningen ligger fortsatt stabil på runt 4700 djur. Liksom tidigare år ser vi en stark övervikt mot bockar, vilka utgör mer än 60% av avskjutningen av vuxna djur. För att bättre förvalta vår rådjursstam är det önskvärt att omfördela jaktrycket och öka andelen kid i avskjutningen. Vi har länge haft ett otroligt högt jaktryck på bockar, vilket gör att många av de djur som fålls inte nått upp i en särskilt hög ålder.

Rådjuren är överrepresenterade i viltolyckor i trafiken och rådjur utgör fortfarande en större andel än alla övriga klövvilt tillsammans.

Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

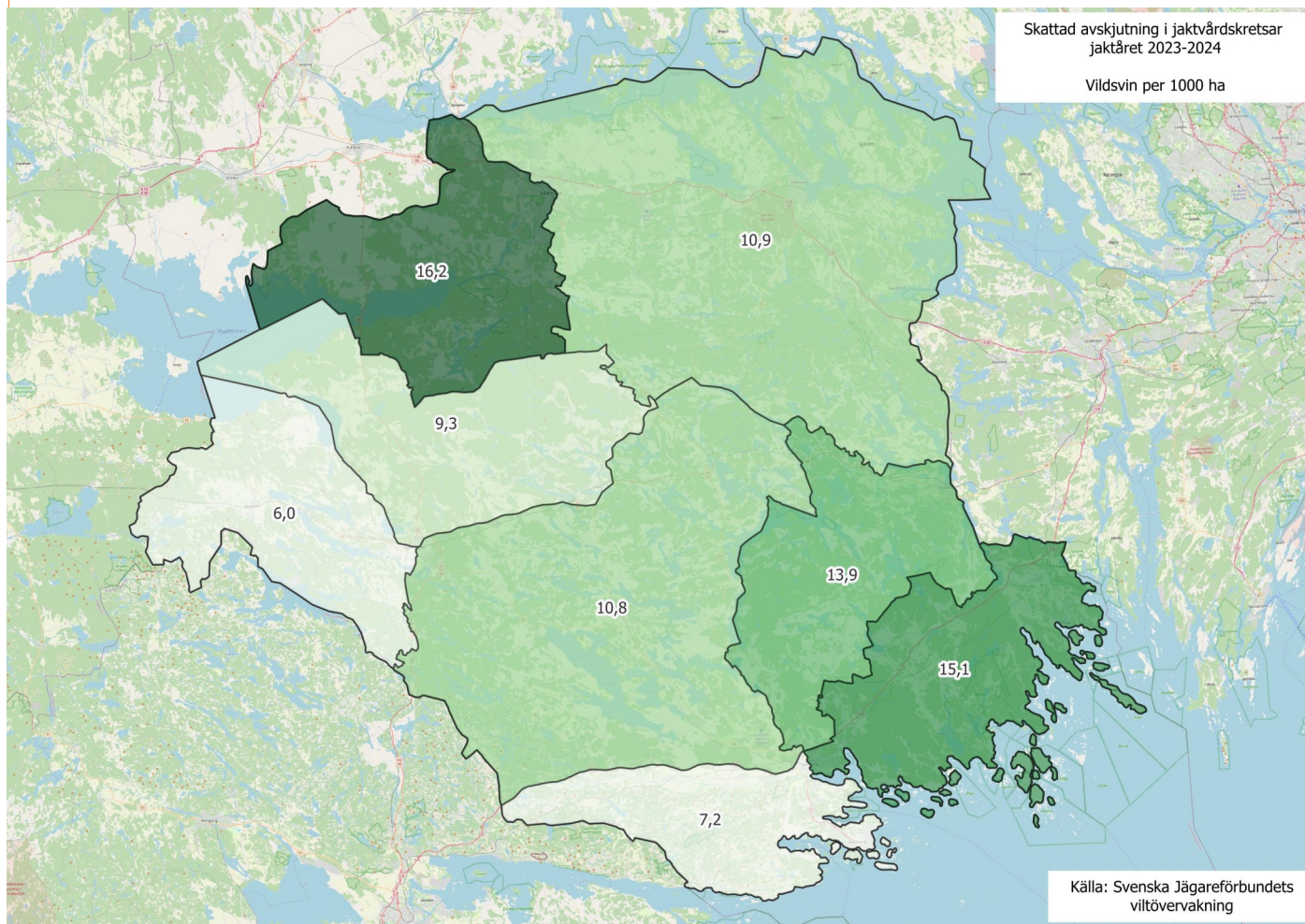
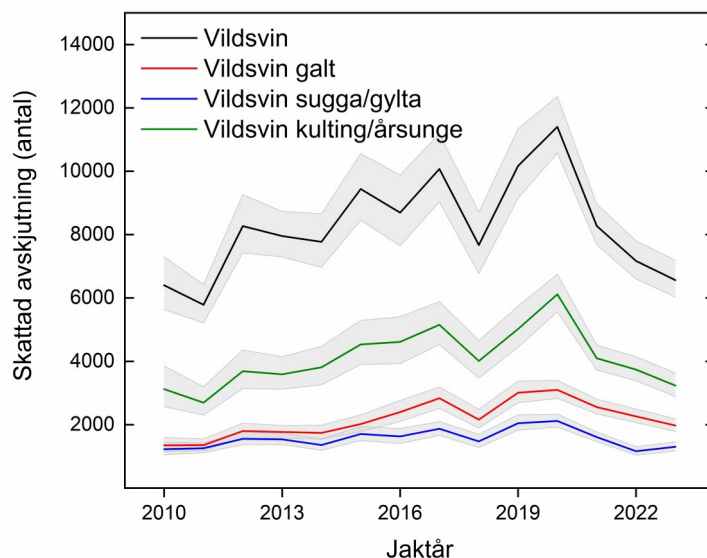
Källa: Svenska Jägareförbundets viltövervakning

Avskjutning vildsvin i Södermanland

Ännu ett år noterar vi en markant nedgång i vildsvinsavskjutningen. Även nationellt ser vi en minskning, och siffrorna stöds av antalet utförda trikingtester.

Från toppåret 2020/2021 har vildsvinsavskjutningen nästan halverats och är nu nere på 6500 djur. Det finns flera troliga orsaker till detta, och sanningen ligger nog i att det beror på en kombination av flertalet anledningar såsom effektivare jakt, sjukdomar och ogynnsamma förhållanden under förnygringsperioden.

Viktigt att rapportera avskjutningen

Att rapportera sin avskjutning är att ta sitt ansvar som jägare för sin jakt och sina viltstammar.

Det är såklart frivilligt att rapportera sin avskjutning, men om du gör det så bidrar du och ditt jaktlag med bra data till nästa års förvaltning samt till en bättre förvaltning av vilt i vårt län.

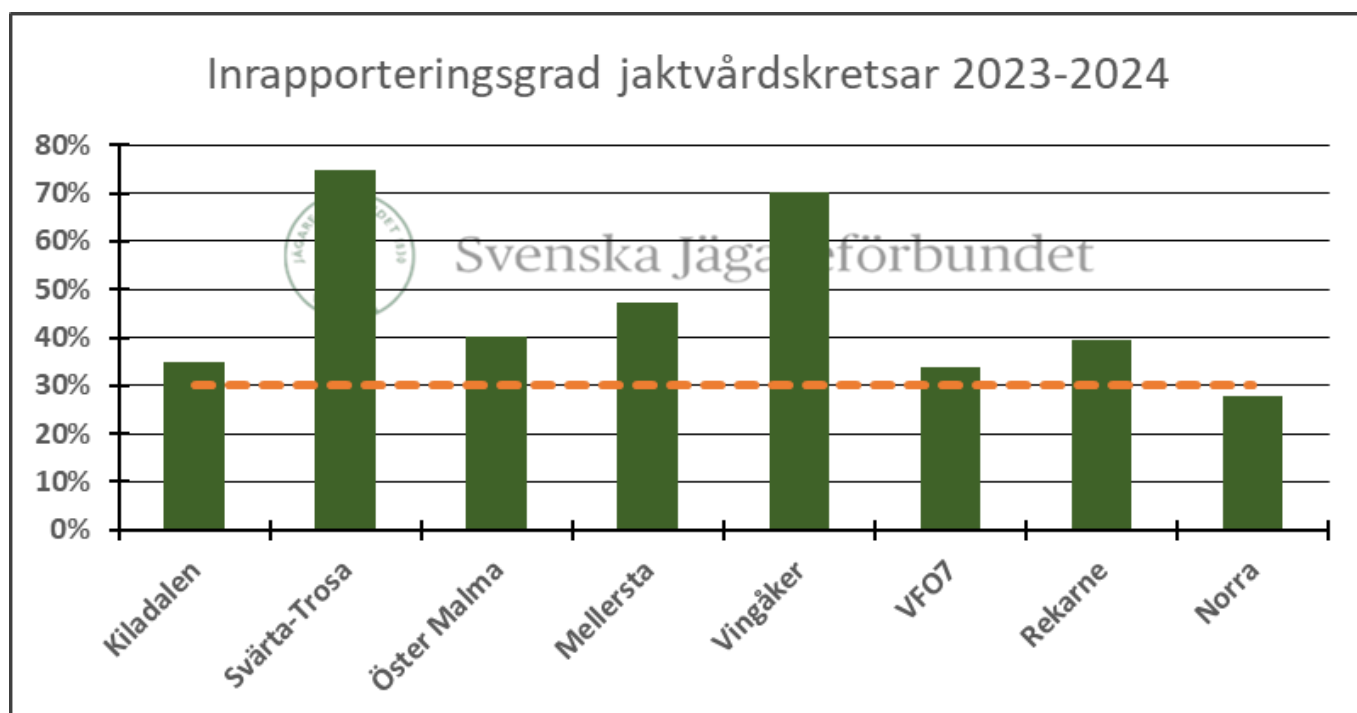
Om du och ditt jaktlag väljer att rapportera in avskjutningsdata så skall ni även rapportera in jaktmarksarealen, Den rapporterade arealen i varje jaktvårdskrets summeras och då erhålls täckningsgraden i rapporteringen för den aktuella jaktvårdskretsen

Vid skattningen av avskjutningen används täckningsgraden som omräkningsfaktor. Beräkningen görs i varje enskild jaktvårdskrets för att på bästa sätt säkerställa likartade vildnadsförhållanden. Den skattade avskjutningen per jaktvårdskrets summeras till länsvis respektive nationell avskjutning. För att erhålla bra kvalitet på skattningen bör hög rapporteringsgrad eftersträvas i varje enskild jaktvårdskrets.

Södermanland 2023/2024

Täckningsgraden för jaktvårdskretsarna i Södermanlands län varierar mellan 27-74 %.

Täckningsgraden för hela länet ligger på ungefär 43 %. Svenska Jägareförbundets målsättning är att nå en täckningsgrad om minst 30 % i länets alla kretsar. Om ni önskar utbildning/ information angående hur man rapporterar i Viltdata, hör av er till länsansvarig jaktvårdskonsulent Matilda Söderqvist eller se de instruktioner som finns på www.viltdata.se.

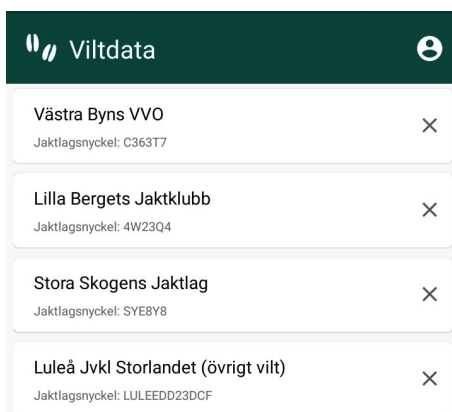

Förenklad rapportering med Viltdata-appen

För att förenkla rapporteringen av avskjutning från den enskilde jägaren till den som ansvarar för sammanställningen av jaktlagets totala avskjutning så kan man nyttja en app. Appen möjliggör för jaktlaget att på ett enkelt sätt samla in avskjutning från alla jägare i jaktlaget utan en massa telefonsamtal, sms och papperslistor samtidigt som den även förenklar för den enskilde jägaren att hålla koll på sin avskjutning och rapportera den.

Varje jaktlag har en egen kod som delas ut till alla jägare som jagar på marken och som har laddat ner appen till sin telefon. Jägaren uppger koden i appen och får då tillgång till att rapportera avskjutning till det specifika jaktlaget. Om jägaren jagar i flera jaktlag så kan denne enkelt lägga till dessa i appen genom att skriva in koderna för de andra jaktlagen och på så sätt särskilja sin avskjutning på olika jaktlag. Appen laddas ner i PlayButik (Android) respektive AppStore (Iphone). Använd sökord viltdata.

Mer information om hur appen fungerar hittar ni under fliken "Instruktioner" på www.viltdata.se

Svenska Jägareförbundet är en folkrörelse med 153 000 medlemmar som är organiserade i 22 till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningar. Förbundet bildades 1830 i syfte att rädda viltstammarna samt att främja en långsiktigt hållbar jakt. Svenska Jägareförbundet verkar utifrån en stor respekt för viltet, naturen, människan och samhället som kan sammanfattas i orden hänsyn och balans.

Förbundet har även i avtal uppdrag inom adaptiv klövviltsförvaltning, viltprovtagning, viltobservation, avskjutningsrapportering samt vilt och trafik.

